

ærede Minister dernæst fremhævede, at disse Forslag vilde vise sig at være upraktiske, saa er det meget muligt, at det vil kunne have sine Banffeligheder at gennemføre dem, men jeg kan dog ikke indsee, at Banffeligheden derved kan være større nu, end den har været før, ligesom 1837—64, i hvilket Tidsrum man jo er gaaet frem paa den dert angivne Maade. Er man dengang — og det er man jo — kommen udover Banffelighederne ved at finde det i Forslagene nævnte Grundlag, saa vil man vel ogsaa nu kunne naa det for det ringe Omraade, hvor Ordningen endnu ikke er fæstet. Det er nemlig netop det, som jeg lægger særlig Vægt paa, at det kun er høist ubetydelige Dele, selv af de indlemmede Districter, hvor Tiendeforholdene ikke allerede ere endelig ordnede. Jeg troer, som sagt, ikke, at de praktiske Banffeligheder ved Udvalgets Forslag vilde være saa store, men iøvrigt maa jeg efter den høitærede Ministers Udtalelser for mit Bedkommende selvsølgelig ganske henstille til Thingets ærede Medlemmer, hvorvidt de troe at kunne gaae ind paa Udvalgets Forslag, idet jeg dog gjensagende fremhæver, at den reelle Betydning af de Interesser, der ligge bagved Lovforslaget og Vædringsforslagene, ere af et meget ringe Omfang.

Der faldt et Par Yttringer fra den ærede 2den Landssthingsmand for 11te Aars (Kjær), som dog give mig Anledning til at opholde Thinget endnu en kort Stund. Det ærede Medlem spurgte først, om Udvalgets Medlemmer havde forvirket sig om, at der havde været Fortegnelser tilfæde over, hvorledes Tienden var bleven udredet i de Aar, som nævnes i Udvalgets Vædringsforslag. Derpaa maa jeg selvsølgelig svare med Nei, men jeg tilføier, at Udvalget har forudsat det som givet, at der dog maa have været en vis Orden i Opkrævningen, og at den ikke har kunnet foregaae ganske paa Svantsviis, det ene Aar saa og det andet saa. Jeg antager, at Tiendetagerne maae have haft Lister, hvorefter de have modtaget deres Tiende, og at ligeledes Tiendeyderne nogenlunde vide, hvad de have svaret hvert Aar. Jeg skal indromme,

at det i de Tilfælde, hvor Tienden virkelig er bleven ydet i Kjerven, naturligtvis vil have praktiske Banffeligheder at siges, hvormeget der er blevet ydet, men jeg troer, at disse Tilfælde ere overmaade faa; ja maaskee ingen, thi, saavidt jeg har kunnet komme til Kundskab om Forholdene, har Tinget factist ordnet sig paa den Maade, at Præsten, som jo har været den ene Tiendetager, har gjort Accord med Beboerne om, hvad de skulde svare i Tiendevederlag, kun at det ikke er blevet fastsat som noget Endeligt, Bestemt og Uforanderligt. Jeg troer saaledes nok, at det vilde være muligt paa selve Stederne at tilvejebringe saadanne Oplysninger, hvorefter for ethvert Tilfælde en samlet Fortegnelse kunde dannes af Tiendecommissionen. Naar den ærede Taler dernæst sagde, at, hvis det virkelig var Meningen, at det skulde være den virkelige Tiendeydelse, hvorefter det skulde afgjøres, hvormeget Tienden skulde sættes til, saa behøvede man jo slet ingen Commissioner, idet saa kun Een, der kunde regne nogenlunde, vilde være tilstrækkelig, saa havde det ærede Medlem indtil en vis Grad Ret dert; men han har dog derved overseet, at Tiendecommissionerne væsentlig have deres Betydning dert, at de, inden det kommer til Kjendelse, skulde søge at mægle mellem Parterne. Jeg troer, at de fleste Tiender her i Landet ere bleve converterede, ikke ved Kjendelse, men ved Forlig, tilvejebragt ved Commissionernes Mægling, og det kunde dog nok være muligt, at der, for ad den Vet at opnaae et heldigt Resultat, behøvedes noget mere end blot Kyndighed i at regne. — Hensynet til denne Deel af Tiendecommissionernes Virksomhed har iøvrigt ogsaa havt nogen Deel i, at jeg har kunnet være med til at stille Forslag om, at det skulde være den virkelige Tiendeydelse, der skulde lægges til Grund ved Ordningen, idet jeg har troet, at Forholdet vilde stille sig noget forskjelligt med Hensyn til Sandsynligheden for, at det vilde lykkes at tilvejebringe billige og rimelige Foreninger, alt efter som Loven blev affattet enten paa den Maade, som Udvalget har foreslaaet, eller under streng Fastholdelse af Kongerigets Tiendelovgivning. Beboerne